

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Tereza Chotěborová

Název práce: ŽELVY (TESTUDINES) – JEJICH VÝSKYT A CHOV V ČR

---

vedoucí práce: Ing. Jan Andreska, Ph.D.

---

1. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (strategie použitého výzkumu, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh, apod.):

Práce obsahuje celkem 135 stran, je rozčleněna do pěti hlavních kapitol, které jsou dále členěny desetinným způsobem. V seznamu literatury je uvedeno 29 tištěných pramenů (českých a překladů zahraničních titulů) a dále řada internetových zdrojů. Autorka si vybrala toto téma z toho důvodu, že je aktuální a obliba želv jako domácích zvířat stoupá a s tím i potřeba informovanosti o způsobech chovu.

Bakalářská práce je tématicky rozdělena do čtyř bloků. V prvním je zpracována historie želv, přehled hlavních skupin a jejich systematické řazení i vnímání želv jednotlivými historickými kulturami a náboženstvími. Zmíněna je anatomie a fyziologie. Druhou oblastí je výskyt a ochrana želv, příčiny jejich úbytku. Jako modelový invazní druh je podrobněji probírána želva nádherná. Administrativní opatření jsou uvedeny v následující kapitole. V dalším oddílu jsou uvedeny principy správného chovu želv v domácím prostředí a zmíněny nejčastější chyby chovatelů. Závěrečný oddíl uzavírá celek informací a týká se onemocnění želv a jejich případné léčby.

2. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citování a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost a dodržování předepsaného formálního členění kapitol, úroveň shromáždění a zpracování údajů a závěru, kvalita tabulek, grafů a příloh, apod.):

Jazykový projev je vcelku dobrý, práce je sepsána přehledně. Použité prameny jsou správně citovány. Nashromážděné údaje jsou prezentovány přístupnou formou. Je však na škodu, že se v textu objevuje velké množství překlepů (včetně gramatických chyb – i nesoulad podmětu s přísudkem - želvy... jsou citliví, želvy, kteří utekli, roupy jsou přítomni..) a různých nedůsledností (Praguay, Afganisánu, Gondwanna aj.). V řadě případů nejsou uváděny rodové či druhové názvy kurzívou, někdy jsou vědecké názvy čeledí chybně psány s malým počátečním písmenem, v mnohých vědeckých názvech želv jsou překlepy (*Trachemys skripta*, *Geochelome* aj). Správné přepisování vědeckých názvů činilo zjevně autorce problémy. Tyto chyby se ale objevují pomístně (někde jsou názvy napsané správně), takže spíše jde o nedostatečnou kontrolu textu před jeho předáním do vazby. Z dalších připomínek: Používá se spíše termín anapsidní než anapsidální, termín *appendicular skeleton* by měl být nahrazen českým ekvivalentem, *labyrinth* je potřeba psát počestěle – *labyrint*, někdy jsou překlepy v textu zcela zavádějící - *magmatu* místo *matamata*, *statum corneum* apod.

3. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, možný praktický přínos silné slabé stránky, originalita myšlenek, apod.):

Jedná se o klasickou rešeršní práci, informačně bohatou, nejobsažnější části textu jsou věnovány přehledu želv a jejich chovu, zde naleznou zájemci velké množství informací. Nicméně v některých částech práce zjevně chybí využití vícero použitých pramenů. Patrné je to např. u kapitol 2.1.1. až 2.1.8. věnovaných světovému rozšíření želv, kde údaje jsou převzaty pouze z jediné publikace (Zych 2006), jistě by bylo vhodné zde na místě použít ještě nějaké, třeba i zahraniční prameny, které by bylo možné srovnávat a diskutovat. Je škoda, že není zmíněna žádná z originálních zahraničních, případně i populárně vědeckých populací, kterých je známo velké množství (např. Boninova monografie *Turtles of the world*, katalogy FAO (např. 11. díl je věnován mořským želvám, Márquez 1990), nejvíce ohroženým želvám světa je věnována monografie Rhodina a kol. (2011): *Turtles in Trouble: The World's 25+ Most Endangered Tortoises and Freshwater Turtles*. Významné jsou monografie kompletních přehledů želv (*Turtles of the world*) podle jednotlivých zoogeografických resp. regionálních oblastí (TERRALOG). Zcela zásadní je van Dyjkův a kol. (2012) kompletní anotovaný přehled želv světa: *Turtles of the World, 2012 Update: Annotated Checklist of Taxonomy, Synonyms, Distribution, and Conservation Status*, dostupný v pdf verzi i na internetu. Název práce *Želvy (Testudines) – jejich výskyt a chov v ČR* naznačuje, že se autorka bude věnovat chovu v ČR, což ale nikde není podrobněji zpracováno (tzn. jaké želvy se nejvíce objevují u našich chovatelů). Je velká škoda, že autorka nevyužila akvaristické a teraristické časopisy, které u nás vycházely dlouhé desítky let (např. *Akvaristické listy*, *Akvárium a terárium*, *Akva Tera fórum*), kde lze nalézt velké množství především chovatelských článků a bylo tak možné vyhodnotit přibližně stoleté období s ohledem na u nás chované druhy – např. zda se měnila druhová skladba chovanců, počet druhů, či zda existují nějaké „módní“ trendy v chovatelství želv měnící se v čase.

Co se týče diskuse o výskytu želvy nádherné na našem území, autorce neměla uniknout obhájená bakalářská práce J. Brejchy (2010) na Přír. fakultě, UK Praha „Rozšíření a invazivnost *Trachemys scripta* v České republice“ nebo bakalářská práce Kláry Polákové na Masarykově univerzitě v Brně z roku 2012 na téma „Želva nádherná v okolí Brna“. Bylo vhodné využít alespoň některých primárních nálezových dat, např. články Šuhaj J., Stolarczyk J., Vlček P., 2006: „Nálezy želvy nádherné *Trachemys scripta* (*Reptilia: Testudines: Emydidae*) v České republice“ (*Časopis Slezského Muzea Opava*) nebo Mikula J., Kopecký O., 2007: „Želva nádherná (*Trachemys scripta*, Schoepff 1792) na Vsetínsku“ (*Časopis Slezského Muzea Opava*) či článek P. Kopeckého 2011: „Nález želvy nádherné (*Trachemys scripta elegans*) v Kralupech nad Vltavou“ (sborník *Muzeum a současnost*), nebo: Brejcha J., Miller V., Jeřábková L., Šandera M., 2009: „Výskyt *Trachemys scripta* na území ČR“ případně Brejcha J., Jeřábková L., Miller V., Šandera M., 2010: „Zaznamenávání výskytu želvy nádherné (*Trachemys scripta*) na území ČR v roce 2010“, oba publikované v *Herpetologických informacích*. Využívání pouze sekundárních zdrojů tak ubralo autorce možnosti tématiku hlouběji diskutovat a vnést do textu i své názory (což lze i v rámci čistě rešeršní práce, ovšem postavené na velkém množství primárních údajů).

Vzhledem k invazivitě želvy nádherné bylo žádoucí zmínit její vliv na nativní želvu bahenní, což je prezentováno např. v článku Cadi A., Joly P., 2004: *Impact of the introduction of the red-eared slider (*Trachemys scripta elegans*) on survival rates of the European pond turtle (*Emys orbicularis*)*, *Biodiversity and Conservation* 13: 2511–2518. V časopise *Živa* byl publikován zajímavý článek Pešata (2008): „Želvy ohrožují hnízdění vodního ptactva“. Sama autorka uvádí pouze jediný internetový zdroj o zahraničním výskytu želvy nádherné u Varšavy. Uvedl jsem jen pár ukázek publikací, které při využití mohly zkvalitnit kapitolu o výskytu želvy nádherné v ČR a jejich negativních vlivech. V příloze IV. jsou sice uvedeny převzaté chronologicky řazené údaje o výskytu želvy nádherné v ČR z publikace Mlíkovský, Stýblo (2006), ovšem opět jen minimálně využité např. k diskusi.

Sama kapitola Diskuse je spíše jen jakýmsi chabým shrnutím. Je ale otázka, zda se dala tato kapitola odpovídajícím způsobem zpracovat, když autorka vycházela především ze sekundárních zdrojů. Také Závěr bakalářské práce je značně odbytý, obsahuje jen dva odstavce, přičemž první se týká informací, co bylo vlastním cílem práce.

Není mi známo, jaké téma autorka zvažuje zpracovat v práci diplomové. Bude-li to opět téma věnované želvám, věřím, že se jí mé výše uvedené poznámky mohou hodit a mohou ji v další práci inspirovat.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1/ str. 11 – co je míněno „globální krizí?“

2/ jak je to s konzumací želvího masa u nás a v zahraničí?

3/ autorka uvádí, že fosfor způsobuje nárůst měkkých tkání a svaloviny. Zvíře se při špatném poměru těchto minerálů zbortí. Co je míněno tímto „zborcením“?

4/ jaké druhy želv se objevují v chovech našich teraristů a akvaristů nejvíce?

5/ jak to vypadá s nálezy suchozemských želv rodu *Testudo*, které unikly z chovů našich teraristů?

6/ předpokládám, že autorka sama má vlastní praktické zkušenosti s chovem želv. Jaké druhy chovala/chová a s jakým úspěchem?

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Mohu konstatovat, že i přes výše uvedené připomínky předložená bakalářská práce v zásadě splňuje požadavky na bakalářské práce předkládané na KBES. Doporučuji ji proto k obhajobě. Výsledná známka vyplyne z vyhodnocení výkonu uchazečky ze všech částí obhajoby.

Datum:
3.5.2014

Prof.RNDr.Lubomír Hanel, CSc.